AS EESTI VANGLATÖÖSTUS

Hr Peeter Näks
Justiitsministeerium

Hr Janno Veskimets
Riigikontroll

06. detsember 2003. a nr 2 – 1

Märkused Riigikontrolli eelaruande kohta

Märkused eelaruandele põhiprobleemide järjekorras:

1. Võrdlusteks kasutatud vanglate finantsaruanded ei ole Riigikontrolli poolt kontrollitud; samuti ei sisalda need andmed kõiki kulusid, mis majandustegevuse huvides kanti vanglate eelarvetest:
   -tööhõiveosakondade töötasud ja sotsiaalmaks;
   -muude tootmise huvides töötanud ametnike (raamatupidajad, varustajad, asetäitjad majandusalal) palgad ja sotsiaalmaks;
   -keskküte;
   -osaliselt elektrienergia ja vesi (mõõdikud paigaldati esmakordselt 2000. aasta lõpus), samuti oli selle jaotus suvaline;
   -amortisatsiooniarvestus oli puudulik (enamik tööpinke võeti taas arvele 2000. aasta oktoobris vastavalt justiitsministri vastavale käskkirjale).

Meie arvestuste kohaselt oli ainuüksi Rummu, Murru, Ämari ja Harku vanglate majandustegevuse kahjum 2000. aastal 5,1 miljonit krooni (koondtabelis on tulemiks kasum 918 177 kr). Täpselt ei ole 2000. ja varasemate aastate tulemit võimalik välja arvutada, kuna suur osa kulusid ei olnud mõõdetavad. Ligikaudsed arvutused kulude kohta, mis tootmisaruannetes ei kajastu, on teinud Ämari vangla 2000. aasta sügisel (Lisa 1).

Kuna vanglate tootmistegevuse aruanded ei ole täielikud ja ei kajasta olulisi tegelikke kulusid, siis tekib ekslik järeldus, et AS Eesti Vanglatööstus asutamise järel suurenes riigi poolt tehtav kulutus tööhõivele umbes 2 korda (joonis 3) sama tööhõive juures. Sellest lähtuvalt teeb AS Eesti Vanglatööstus Riigikontrollile ettepaneku teha arhiivimaterjalide ning 2001-2002. a olemasolevate reaalsete kommunaalkulude andmete baasil täiendav analüüs ning korrigeerida kõnealust eelaruannet, kuna sellisel kujul ei saa materjali haldusala valitsemisotsuste tegemisel allikana rakendada.

2. Faktivead või ebatäpsused andmetes, mis pärinevad vanglatest
   2.1. Töökohtade arv AS-is Eesti Vanglatööstus. Meie töötasuarvestuse andmetel on keskmine töökohtade arv perioodil veebruar-detsember 135, mitte 105. Meie hinnangul on tegu kontrollimata andmetega. Töökohtade tabel on lisatud (Lisa 2).
   2.2 AS-i Eesti Vanglatööstus Murru vangla puidutsehhi sulgemise põhjuseks korrektsuse huvides on Rummu vangla territooriumi sulgemine (põhjus aktist ei selgu).

RIIGIKONTROLL
Kuupäev Reg nr
08.01.2003 | 2-7.1-TA/02/1996-2

Tartu mnt 85
10115 Tallinn

Tel. 6 127 866
Faks 6 127 867
e-mail: aare.soer@vanglatoostus.just.ee

Eesti Ühispank kood 401
konto 10220015620012
reg. kood 10727967

2.3 Tööjõuvahendust kui sellist Harku vanglas pole kunagi eksisteerinud, vaid tabelis 4 loetletud firmad olid Harku vangla (käesoleval ajal AS Eesti Vanglatööstus kliendid), kellele tehti teenustöid tööettevõtulepingu alusel. Seetõttu ei ole punkt 11 korrektne.
2.4 Puntis 14 (osa 3) toodud Harku vangla direktori asetäitja väide, et kliendid on jäänud samaks peale reorganiseerimist. Tootmise maht 2001. aastal peale tootmise ületulekut kasvas 2000. aastaga (vangla tootmine) võrreldes umbes 60%, mis on tulnud uute kliendide ning parema töökorralduse arvelt.

Seoses ülaltooduga teeme ettepaneku peatada aruande kinnitamine sellisel kujul ja kontrollida üle lähteandmed. Reaalsete hinnangute kujundamisel vanglatootmise tegelikust rentaablusest ajavahemikul 1996-2000. a oleme valmis Riigikontrollile igakülgset abi osutama.

Lugupidamisega

Aare Sõer
Juhatuse esimees

Lisad:

1. Ämari vangla e-mail 25. oktoobrist 2000.a tootmiskulude kohta
2. Töökohtade koondtabel 2001-2002. a.

Tartu mnt 85
10115 Tallinn

Tel. 6 127 866
Faks 6 127 867
e-mail: aare.soer@vanglatoostus.just.ee

Eesti Ühispank kood 401
konto 10220015620012
reg. kood 10727967

LISA 1

Aare Sõer

From: Leelo Habakuk [leelo@amariv.just.ee]
Sent: 25. oktoober 2000. A. 12:35
To: aare@just.ee
Subject: Ämari Vangla tootmise kommunaalkulud

Tere!
Vangla tootmiskuludes ei kajastu vee,kanalisatsiooni ja soojusekulud, sest need tasutakse eelarvest.
Veekulu aastas on vanglas 94127 m3*6.40 EEK=602413 EEK.
Tootmise osakaal on 15%,seega 14119m3*6.40=90362 EEK.
Kanalisatsioon aastas vanglas 101933 m3x 3.90EEK= 397539 EEK
Tootmise osakaal on 15%,seega 15290 m3x3.90EEK= 59631 EEK
Soojusenergia kulu aastas 3410 MWhx582.09 EEK =1984927 EEK
Tootmise osakaal 40%,seega 1364 MWhx582.09EEK=793971 EEK.
Elektrikulu on toodangu omahinnas sees. Aastas ca 320000 kWh hinnaga 0.60-0.65 senti kWh. 195000 Krooni aastas.
Samuti on eelarve vahendite arvel makstud töötasu tööhõiveosakonna ja varustustalituse 9 spetsialistile,kelle 1999.a. töötasu oli kokku 493306 EEK.
Sel aastal tuleb sama palju.
...a tootmise põhivahendite amortisatsioon arvestatakse eelarves.
Seega toodangu omahind on täielik jama, kuna seal ei kajastu töötasu,vesi,
kanalisatsioon, soojus,amort.
Mis saab meie tööhõive ja varustuse inimestest? Uutes koosseisudes on nad veel
sees. Kes maksab koondamistasud?

Leelo

Töötavate kinnipeetavate arv osakondade lõikes

	Harku	Murru	Ämari	Paekivi	Tartu	Saetööstus	Kokku
Kuu	Kinnip.arv	Kinnip.arv	Kinnip.arv	Kinnip.arv	Kinnip.arv	Kinnip.arv	Kinnip.arv
veebruar+jaanuar 2001		30					30
märts 2001	83	18	0				101
aprill 2001	92	28	27				147
mai 2001	97	32	34				163
juuni 2001	72	37	36				145
juuli 2001	100	44	45				189
august 2001	68	38	51				157
september 2001	72		56				128
oktoober 2001	75		57				132
november 2001	75		68				143
detsember 2001	79		71				150
KESKMINE 2001							**135**
jaanuar 2002	73		75				148
veebruar 2002	75	7	79				161
märts 2002	63		90				153
Aprill 2002	77		93				170
Mai 2002	79		89	10			178
Juuni 2002	89		92	11		5	197
Juuli 2002	88		91	12		7	198
August 2002	93		84	11		7	195
September 2002	110		74	16		11	211
Oktoober 2002	111		73	14		13	211
November 2002	104		65	10	18	16	213
Detsember 2002							
KESKMINE 2002							**185**

LISA 2

Teie 02.04.2003.a. nr 2-7.1-TA/03/404

Meie 21 .05.2003.a. nr 4-2-05/4643

Riigikontroll
Narva mnt 11a
15013 TALLINN

Vastus kontrolliaruande eelnõule

Justiitsministeerium tutvus auditi „Töö tagamine kinnipeetavatele ja AS Eesti Vanglatööstus" kontrolliaruande eelnõuga ning soovib märkida järgmist:

1. Oleme seisukohal, et kui auditi eesmärgiks oli välja selgitada milliseid tulemusi on saavutatud kinnipeetavate tööhõive korralduse ümberkujundamisega ja AS Eesti Vanglatööstus (edaspidi Vanglatööstus) loomisega, siis viidi audit läbi liiga vara. Auditeerimisperioodiks oli võetud aastad 1996-2001. Vanglatööstus loodi aga alles 22. jaanuaril 2001. a. Seega oli võimalik eelnenud olukorraga võrrelda ainult Vanglatööstuse esimest tegevusaastat. On üldiselt teada, et esimene aasta on äriühingule alati kõige raskem, tuleb teha vajalikud ümberkorraldused, levitada teavet, leida turge jne. Justiitsministeerium tõi selle välja ka eelaruande läbirääkimistel.
2. Arusaamatu on valitud auditeerimisperioodi pikkus. Näiteks ei ole arvestatud tootmist Eesti Vabariigi algusaastatel. Võrdlusperiood ei ole usaldusväärse statistika kujundamiseks piisav. Märkisime seda ka eelaruande läbirääkimistel.
3. Kuigi ka auditis on märgitud, et mitmed andmed, mis on saadud erinevatest allikatest, ei ole omavahel võrreldavad, soovime selgitada seda lähemalt. Enne 2001. aastat pärinevad andmed vanglatelt, kus kõik kinnipeetavate tööhõive korraldamisega seotud kulutused ei olnud kajastatud läbipaistvalt, osad kulud kaeti riigieelarvest. Alates 2001. aastast kajastuvad kõik kulud ja tulud selgelt Vangalatööstuse raamatupidamises. Tulude-kulude selgem eristamine oli ka üks Vanglatööstuse loomise peamisi eesmärke. Seega võrreldakse auditis omavahel vanglalt kogutud andmeid ning täpse kuluarvestuse ja auditeeritud raamatupidamisega äriühingult saadud andmeid. Riigikontroll ei ole põhjalikult analüüsinud esitatud aruannete tõepärasust, samas on kontrolliaruande näol tegemist kaaluka dokumendiga, mille alusel tehakse hiljem strateegilisi otsuseid.
4. Ekslikult on tabelis 1 toodud väärad arvud õppivate kinnipeetavate koguarvu kohta. Seal on kajastatud vaid üldharidust omandavad kinnipeetavad ning välja on jäänud kutseõppes osalevad kinnipeetavad. Õiged arvud on järgmised:

	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Üldharidus	248	255	266	261	297	277	300
Kutseharidus	466	533	527	574	505	563	546

5. Punktis 2.1. on märgitud, et enne tööhõive funktsiooni üleandmist ei analüüsinud Justiitsministeerium üleandmise vastavust kolmele kriteeriumile. Esiteks ei saa Vanglatööstuse loomist lugeda tööhõive funktsiooni üleandmiseks otseses mõttes, õiguslikult ei ole funktsioon üle antud. Teiseks märgime, et nimetatud kriteeriumid tulenevad äsjakehtestatud „Halduskoostöö seadusest". Vanglatööstuse asutamist valmistati ette aastal 2000, mistõttu ei saa eeldada, et Vanglatööstuse loomisel oleks tulnud lähtuda just nendest kriteeriumitest.
6. Justiitsministeerium leiab, et punktis 2.1. toodud ettepanek on igati õige ning sellega kindlasti arvestatakse. Funktsioonisiirde puhul tuleneb vastav nõue nüüd ka „Halduskoostöö seadusest" ning seda eirates ei ole tulevikus võimalik haldusülesannet üle anda.
7. Ei saa täies ulatuses nõustuda punktis 2.2. toodud järeldusega, et Justiitsministeerium ei ole Vanglatööstusele seadnud selgeid eesmärke pakutava töö sisu kohta. Nii sama punkti tähelepanekutest, kui järelduste järgmises lõigust nähtub, et Justiitsministeerium ja

CC 000242

RIIGIKONTROLL
Kuupäev Reg nr
23.05.2003 2-7.4-TA/03/404-2

Tõnismägi 5A, 15191 TALLINN
Reg. nr 70000898
tel +372 620 8100
faks +372 620 8109
e-post: info@just.ee
www.just.ee
a/a 10002028029006
Eesti Ühispank

Vanglatööstus saavad ühtmoodi aru sellest, et kinnipeetavatele tuleb pakkuda sellist tööd, mis võimaldaks tal vabaduses võimalikult hästi toime tulla.

8. Punkti 2.2. esimese ettepaneku täitmisele on juba asutud. Justiitsminister moodustas oma 4. aprilli 2003. a käskkirjaga nr 110 töörühma, mille ülesandeks on töötada välja kinnipeetavate ja vahistatute tööhõive arengukava. Arengukava esitatakse heakskiitmiseks justiitsministrile hiljemalt 10. septembriks 2003. aastal.
9. Punkti 2.2. teine ettepanek seondub eelmises punktis nimetatud arengukavaga. Justiitsministeerium nõustub, et selgelt tuleb eristada ärilisi ja sotsiaalseid funktsioone. Halduslepingu sõlmimine ei ole juriidilistel põhjustel kuni käesoleva hetkeni kahjuks võimalik. „Halduskoostöö seaduse" § 3 lõikest 1 tulenevalt võib haldusülesande anda üle vaid seaduse alusel „Halduskoostöö seaduses" sätestatud tingimustel ja korras. Siit tuleneb vajadus konkreetse volituse järgi eriseaduses. „Vangistusseaduse" vastavaid muudatusi Riigikogu käesoleva aasta alguses ei aktsepteerinud. Justiitsministeerium planeerib eelnõu taasesitamist, kuna peab halduslepingu sõlmimist Vanglatööstusega väga oluliseks. Leping võimaldab piiritleda selgelt ülesanded Justiitsministeeriumi, vangla ja Vanglatööstuse vahel ning panna Vanglatööstusele vastutus kinnipeetavate tööhõive korraldamise eest.
10. Punkti 2.2. tähelepanekute 3. lõigus on märgitud, et lünk õigusruumis on täidetud. Seda ei saa lugeda õigeks eelmises punktis toodud põhjustel.
11. Nõustume punkti 2.3. esimese ettepanekuga ning anname teada, et hiljemalt 30. augustiks 2003. a on võetud Justiitsministeeriumi vanglate osakonna sotsiaalhoolekande talitusse teenistusse nõunik, kelle ülesanne muuhulgas on koguda kõikvõimalikku informatsiooni kinnipeetavate tööhõive kohta. Selleks ajaks töötatakse välja nimekiri vajalikest andmetest ning nende hankimise süsteem.
12. Punkti 2.3. teist ettepanekut osaliselt realiseeritakse. Vanglatööstuse nõukogu kinnitab igal aastal detailse tulude-kulude ja investeeringute eelarve.
13. Justiitsministeerium toetab punkti 2.4. ettepanekuid ning arvestab neid halduslepingu koostamisel.
14. Kontrolliaruande eelnõusse on sattunud mõned tehnilised vead. Punktis 1.3. on allmärkusega eksitud. Samuti on joonisesse 4 sattunud vale graafik.

Lugupidamisega

Ken-Marti Vaher
Minister

LL 000070

Lisa: koopia justiitsministri 4. aprilli 2003. a käskkirjast nr 110 1 lehel 1 eks

Kaire Lang 6 20 82 31
kaire.lang@just.ee